

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/56/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4307204531
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4307204531.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Malíkovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Sone Vackovej v právnej veci žalobkyne: Rímskokatolícka cirkev, Biskupstvo Banská Bystrica, so sídlom Nám. SNP 19 Banská Bystrica, IČO: 00179086, zastúpená: A. B. C., bytom D. X. B. E. X, F. G., proti žalovanému: Slovenská republika - Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdková 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345, o vydanie nehnuteľností, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Levice (ďalej „súd prvej inštancie“) zo dňa 31. januára 2019 č.k. 6C/85/2007-1031 (ďalej „rozsudok súdu prvej inštancie“), takto

rozhodol:

I. Návrh žalobkyne na zmenu žaloby zamietá.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti, týkajúcej sa uloženia povinnosti žalovanému vydať žalobkyňi nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva číslo XX pre katastrálne územie H., obec H., okres I., vo výroku I., vo vzťahu k nehnuteľnostiam pozemok parcelné číslo XX/X, parcela registra „C“, zastavané plochy a nádvoria, o výmere XXXX m², pozemok parcelné číslo XX/X, parcela registra „C“, zastavané plochy a nádvoria, o výmere XXX m², pozemok parcelné číslo XX/X, parcela registra „C“, zastavané plochy a nádvoria, o výmere XXXXX, pozemok parcelné číslo XX/X, parcela registra „C“, zastavané plochy a nádvoria, o výmere XXX m², pozemok parcelné číslo XX/X, parcela registra „C“, zastavané plochy a nádvoria, o výmere 21m², pozemok parcelné číslo XX/XX, parcela registra „C“, zastavané plochy a nádvoria, o výmere XX m², pozemok parcelné číslo XX/XX, parcela registra „C“, zastavané plochy a nádvoria, o výmere 7m², pozemok parcelné číslo XX/XX, parcela registra „C“ zastavané plochy a nádvoria, o výmere 336m², pozemok parcelné číslo XX/X, parcela registra „C“, zastavané plochy a nádvoria, o výmere 19m², pozemok parcelné číslo XX/X, parcela registra „C“, zastavané plochy a nádvoria, o výmere XXX m², pozemok parcelné číslo XXXX/X, parcela registra „C“, zastavané plochy a nádvoria, o výmere XXXXXX, pozemok parcelné číslo XXXX/X, parcela registra „C“, zastavané plochy a nádvoria, o výmere 192m² (výrok I. napadnutého rozsudku), ďalej vo vzťahu k nehnuteľnostiam parcelné číslo XXXX/XX, parcela registra „C“, zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 16m², novovzniknutý pozemok parcelné číslo XXXX/XX, parcela registra „C“ zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXXX, novovzniknutý pozemok parcelné číslo XXXX/XX, parcela registra „C“ zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXXX, novovzniknutý pozemok parcelné číslo XXXX/XX, parcela registra „C“ zastavaná plocha a nádvoria o výmere XXXX, pre katastrálne územie H., obec H., okres I. vytvorené geometrickým plánom č. XX/XXXX vyhotovenom dňa XX. XX. XXXX spoločnosťou Geodetická kancelária URBAN-LAUKO, spol. s.r.o., so sídlom Rozmarínová 6, 934 01 Levice, IČO: 36 796 336, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Nitra, oddiel: Sro, Vložka č. : 20160/N prostredníctvom G. F., mapový list č. ZS-III-23-1, ktorý autorizačne overil dňa XX. XX. XXXX J. K. I., autorizovaný geodet a kartograf, a ktorý bol následne úradne overený Okresným úradom Levice, katastrálny odbor dňa 20. 04. 2018 pod číslom 247/2018, potvrdzuje.

III. Výrok o náhrade trov konania mení tak, že v zastavujúcej časti nárok na náhradu trov konania nepriznáva žiadnej strane sporu. Žalobkyňa má vo vyhovujúcom výroku nárok na náhradu trov konania

na súde prvej inštancie, odvolacieho a dovolacieho konania v plnom rozsahu voči žalovanému, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

o d ŏ v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vyhovel žalobe žalobkyni v časti o vydanie nehnuteľností v podiele 1/1 vzhľadom k celku, a to: pozemok parcelné číslo XX/X, parcela registra "C", zastavané plochy a nádvorja, o výmere XXXX m², pozemok parcelné číslo XX/X, parcela registra "C", zastavané plochy a nádvorja, o výmere XXX m², pozemok parcelné číslo XX/X, parcela registra "C", zastavané plochy a nádvorja, o výmere XXXXX, pozemok parcelné číslo XX/X, parcela registra "C", zastavané plochy a nádvorja, o výmere 758 m², pozemok parcelné číslo XX/X, parcela registra "C", zastavané plochy a nádvorja, o výmere 21m², pozemok parcelné číslo XX/XX, parcela registra "C", zastavané plochy a nádvorja, o výmere 37 m², pozemok parcelné číslo XX/XX, parcela registra "C", zastavané plochy a nádvorja, o výmere XXX, pozemok parcelné číslo XX/XX, parcela registra "C" zastavané plochy a nádvorja, o výmere 336m², pozemok parcelné číslo XX/X, parcela registra "C", zastavané plochy a nádvorja, o výmere 19m², pozemok parcelné číslo XX/X, parcela registra "C", zastavané plochy a nádvorja, o výmere XXX m², pozemok parcelné číslo XXXX/X, parcela registra "C", zastavané plochy a nádvorja, o výmere XXXXXX, pozemok parcelné číslo XXXX/X, parcela registra "C", zastavané plochy a nádvorja, o výmere XXXXX, pozemok parcelné číslo XXXX, parcela registra "C", záhrady, o výmere 1730m², stavbu- kaštieľ, súpisné číslo XXX, postavenú na pozemku parcelné číslo XX/X, parcela registra "C", zastavané plochy a nádvorja, o výmere XXXXX, stavbu - pivnica, súpisné číslo XXX, postavenú na pozemku parcelné číslo XX/X, parcela registra "C", zastavané plochy a nádvorja, o výmere XXXX, stavbu - pivnica, súpisné číslo XXX, postavenú na pozemku parcelné číslo XX/XX, parcela registra "C", zastavané plochy a nádvorja, o výmere XXXX, pre katastrálne územie H., obec H., okres Levice, zapísaný na liste vlastníctva číslo XX, vydanom Okresným úradom I., katastrálny odbor. Ďalej vydal a navrátil žalobcovi novovzniknutý pozemok parcelné číslo XXXX/XX, parcela registra "C", zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 16m², novovzniknutý pozemok parcelné číslo XXXX/XX, parcela registra "C"- zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXXX, novovzniknutý pozemok parcelné číslo XXXX/XX, parcela registra "C" - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 22m², novovzniknutý pozemok parcelné číslo XXXX/XX, parcela registra "C"- zastavaná plocha a nádvorja o výmere XXXX, pre katastrálne územie H., obec H., okres I. vytvorené geometrickým plánom č. XX/XXXX vyhotovenom dňa XX.X.XXXX spoločnosťou Geodetická kancelária URBAN-LAUKO, spol. s.r.o., so sídlom Rozmarínová 6, 934 01 Levice, IČO: 36 796 336, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Nitra, oddiel: Sro, Vložka č. : 20160/N prostredníctvom G. F., mapový list č. ZS-III-23-1, ktorý autorizačne overil dňa 29. 03. 2018 J. K. I., autorizovaný geodet a kartograf, a ktorý bol následne úradne overený Okresným úradom I., katastrálny odbor dňa 20. 04. 2018 pod číslom XXX/XXXX, a to všetko v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Konanie v časti o vydanie dokumentácie zastavil. Žalobcovi sa voči žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

1.1. Za preukázaný mal skutkový stav, z ktorého zistil, že Rímskokatolícka cirkev, Bratislavsko-trnavská arcidiecéza IČO: 00 419 702 Trnava písomnou výzvou zo dňa 26. 04. 2006, ktorá bola žalovanému doručená dňa 28. 04. 2006 žiadala podľa § 3 ods. 1 písm. c/ zákona číslo 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam o vydanie nehnuteľností v katastrálnom území H., ktoré presne špecifikoval parcelným číslom, druhom pozemku, druhom stavby a súpisným číslom stavby. Z vykonaného dokazovania bolo tiež preukázané, že pôvodným vlastníkom uvedených nehnuteľností bolo Zirké opátstvo, čo bolo preukázané potvrdením štátneho sekretariátu zo dňa 01. 10. 2011. Prechod vlastníckeho práva na štát, bol preukázaný žalobcom predloženým výmerom číslo XXXX/XXXX a výmerom číslo č.d. XX/XXXX zo dňa 17. 01. 1955. Z týchto listinných dôkazov bolo náležite preukázané, že Rímskokatolíckej cirkvi bolo odňaté vlastnícke právo v rozhodnom období, a to postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o revízii prvej pozemkovej reformy“).

1.2. Z vykonaného dokazovania, podľa zápisov z pozemkovo knižnej vložky (ďalej len „PKV“) číslo 5 bolo preukázané, že prvý relevantný zápis bol vykonaný dňa 30. 06. 1948, na základe ktorého sa poznamenalo, že predmetné nehnuteľnosti sa zamýšľajú štátom prevziať a že podliehajú revízii v zmysle pozemkovej reformy. Uvedený zápis bol vykonaný podľa § 3 ods. 2 druhej vety zákona o revízii prvej pozemkovej reformy. Týmto úkonom však vlastnícke právo na štát neprešlo, ale titulom bola až prídelová listina s tým, že ďalší zápis, ako vyplýva z PKV č. 5 bol vykonaný dňa XX. XX. XXXX, a to práve

na podklade prídelovej listiny č. d. 90/1955 zo dňa 17. 01. 1955, na základe ktorej sa preukázateľne zavkladovalo vlastnícke právo v prospech E. štátu - G. B. I., a to v celosti. Žalovaný namietal, že žalobca nepreukázal, že mu v zmysle pozemkovej reformy bolo vlastnícke právo odňaté bez náhrady. Tieto náhrady žalobcovi jednoznačne vyplatené neboli, pričom z ustanovenia § 3 ods. 1 reštitučného zákona sa predpokladá, že finančné náhrady neboli vyplatené, teda nie je preto rozhodujúce, či žalobca mal právo na vyplatenie tejto náhrady, ale skutočnosť, že štát náhradu nevyplatil.

1.3. Po právnej stránke napadnutý rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 2 ods. 1, ods. 2, § 3 ods. 1 písm. c/, § 4 ods. 1, § 5 ods. 1, § 6 zákona číslo 161/2005 Z.z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej len „reštitučný zákon“).

1.4. Vyhodnotil, že Rímskokatolícka cirkev mala na území dnešnej Slovenskej republiky status štátom uznanej cirkvi a aj v tzv. rozhodnom období vymedzenom v reštitučnom zákone bola tak vlastníčkou týchto nehnuteľností, ktoré boli v čase odňatia štátom vedené v pozemkových knihách ako vlastníctvo iného zahraničného právneho subjektu. V období, ktoré je rozhodujúce pre posúdenie danej veci, boli vzhľadom na uplatnenie územného princípu subjekty Rímskokatolíckej cirkvi, sídliace na území dnešnej SR vlastníckymi nehnuteľnosťami, ktoré boli pôvodne zapísané v pozemkových knihách ako vlastníctvo cirkevných subjektov, sídliaceho mimo tohto územia. K rovnakému záveru dospel aj Najvyšší súd SR aj v iných rozhodnutiach, napr. 3Cdo/119/2002 a 2Cdo/208/2009.

1.5. Dospel k záveru, že výzva spĺňa všetky uvedené požadované náležitosti, a to označenie pozemknoknižnej vložky a katastrálneho územia. Zároveň súd prvej inštancie poukázal na to, že súčasťou výzvy bola aj príloha, a to identifikácia parcel, kópia katastrálnej mapy, a teda týmito prílohami boli presne špecifikované požadované nehnuteľnosti. Uvedená výzva tak spĺňala všetky uvedené kritériá a zároveň súd konštatuje, že táto výzva bola doručená v lehote do 30. 06. 2006, ktorú skutočnosť žalovaný ani nenamietal.

1.6. Skonštatoval, že uvedené nehnuteľnosti patrili k pôvodnej hospodárskej usadlosti, pričom pri posúdení, či je možné uvedené nehnuteľnosti v zmysle reštitučného zákona vydať, je rozhodujúci stav pôvodný, teda stav rozhodný v čase ich odňatia pôvodnému vlastníčkovi. Súd prvej inštancie tak mal za to, že všetky nehnuteľnosti, ktoré žiadal žalobca vydať, spĺňajú podmienky na vydanie, a to v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 reštitučného zákona s tým, že v konaní nebolo preukázané, ani zo strany samotného žalobcu, že by k nehnuteľnostiam, okrem parcely č. 1376, druh pozemku záhrada, s ktorým vydaním žalovaný súhlasil, nebolo možné tieto nehnuteľnosti vydať a že by tieto podliehali nehnuteľnostiam, ku ktorým sa vlastníctvo nevracia, v zmysle § 6 reštitučného zákona. Súd prvej inštancie poukázal ďalej na to, že samotný žalovaný namietal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu, ako aj náležitosti výzvy, a zároveň namietal aj reštitučný dôvod, na ktorý poukazoval žalobca s tým, že preto nie je zrejmé, z akých dôvodov tie uvedené skutočnosti žalovaný namietal, na druhej strane súhlasil s vydaním tejto nehnuteľnosti, keď žalobca namietal aktívnu vecnú legitímáciu, náležitosti výzvy, ako aj reštitučný dôvod. S poukazom na vykonané dokazovanie tak mal preukázané, že boli splnené všetky zákonné podmienky na vyhovie k predmetnej žalobe, i v zmysle pripustenej zmeny žaloby, v súlade s geometrickým plánom, vyhotoveným v priebehu konania, tak, ako je uvedené vo výroku č. I a II tohto rozsudku.

1.7. S poukazom na späťvzatie žaloby v časti vydania dokumentácie, súd prvej inštancie konanie v tejto časti zastavil.

1.8. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“) v spojení s § 256 ods. 1 CSP tak, že žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal. Vychádzal zo záveru, že žalobca čiastočne zavinil zastavenie konania v zmysle § 256 ods. 1 CSP. Súd prvej inštancie konštatoval existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré vzhliadol v samotnom predmete konania. Dôvodil tým, že samotný charakter reštitučných zákonov zakladá výnimočnosť konaní, ktorými dochádza k naprávaniu krívd spáchaných minulým režimom na pôvodných vlastníčkoch, v tomto prípade cirkvi, t. j. žalobcu. Na uvedenom nemení ani skutočnosť, že samotný žalovaný nevyvinul dostatočné úsilie a spoluprácu pri vydaní nehnuteľnosti a v prípade dobrovoľného vydania by neboli vznikli náklady spojené s týmto konaním, keďže až následná rozhodovacia prax súdov vyššej inštancie ustálila minimálne náležitosti výzvy, ako aj aktívnu legitímáciu, a preto podľa názoru súdu prvej inštancie nebolo možné posúdiť neúspech v konaní, len vzhľadom ku konaniu žalovaného. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na to, že žalobca v predmetnom konaní získal sporné nehnuteľnosti, v dôsledku čoho sa tak môže podieľať na nákladoch konania, v rozsahu svojich nákladov na predmetnom konaní.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol odvolaním žalovaný dôvodiť, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

2.1. Namietal, že ide o právnu otázku zákonnosti vydania nehnuteľností druhu pozemku zastavané plochy a nádvoria, ktoré nie sú v skutočnom stave poľnohospodárskou pôdou, neslúžia poľnohospodárskej výrobe a predmetom vydania a navrátenia vlastníckeho práva sú zastavané plochy, najmä spevnené cesty, miestna komunikácia a chodník, nachádzajúce sa v intraviláne obce, ktoré nespádajú podľa ustanovenie § 2 ods. 1 písm. a/ reštitučného zákona. Poukázal na skutočnosť, že parcely č. 52/1, 52/4, 52/6, 52/8, 52/9, 52/10, 52/11 a 52/12 sú zastavané plochy a nádvoria, nachádzajúce sa v intraviláne obce, v územnom pláne obce sú definované ako zastavané plochy a nádvoria určené na využitie ako pozemky s objektmi občianskej vybavenosti, verejná zeleň, parky a cintoríny. Z uvedeného vyplýva, že nespĺňajú podmienky ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a/ reštitučného zákona, t.j. dikciu zákona, že vlastnícke práv sa vracia len k nehnuteľnostiam, ktoré tvoria poľnohospodársku pôdou s odkazom na zákon číslo 220/2004 Z.z.. Tieto nehnuteľnosti netvoria poľnohospodársku pôdu a nie sú trvale využívané na poľnohospodársku výrobu.

2.2. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vydal i nehnuteľnosti, a to stavby – kaštieľ, súpisné číslo XXX, pivnica súpisné číslo XXX, kaštieľ súpisné číslo XXX, ktoré majú spadať pod definíciu ustanovenia § 2 ods. 1 písm. b/ reštitučného zákona. Žalovaný namietal, že súd prvej inštancie vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu. Zo žiadneho dôkazného prostriedku nevyplýva, že stavby spĺňajú charakter stavieb podľa § 2 ods. 1 písm. a/ reštitučného zákona.

2.3. Namietal, že parcela číslo XXXX/X zastavaná plocha a nádvoria, je pozemkom, na ktorom je postavená inžinierska stavba – cestná, miestna a účelová komunikácia. Túto nehnuteľnosť nie je možné vydať žalobcovi, vzhľadom na druh pozemku, nespĺňa podmienky ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a/ reštitučného zákona. Jej vydanie by navyše znamenalo obmedzenie výkonu vlastníckych práv k ostatným susediacim nehnuteľnostiam vo vlastníctve fyzických a právnických osôb, pre ktoré sú tieto parcely jedinou prístupovou komunikáciou.

2.4. Ďalej namietal, že parcela č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoria je pozemkom, na ktorom je cestná, miestna komunikácia, nachádza sa pod stavbou miestnej komunikácie vo vlastníctve obce a v intravilán obce, slúži ako prístupová komunikácia k zdroju pitnej vody pre verejný vodovod na zásobovanie obyvateľov obce. Túto nehnuteľnosť nie je možné vydať vzhľadom na druh pozemku zastavaná plocha, nespĺňa zákonné podmienky.

2.5. Nehnuteľnosti parcelné číslo XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/XX sú zastavané plochy a nádvoria vytvorené na základe geometrického plánu č. XX/XXXX katastrálne územie H., ktoré nehnuteľnosti nie je možné vydať vzhľadom na druh pozemku - zastavaná plocha, nespĺňa zákonné podmienky.

2.6. Podľa názoru žalovaného sa vlastnícke právo vracia k nehnuteľnostiam, ktoré tvoria poľnohospodársku pôdu a nie poľnohospodársky pôdny fond. Nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto sporu sa nachádzajú v intraviláne obce Santovka, tvoria časť miestnych verejných komunikácií, časť je určená podľa územného plánu obce na využitie ako pozemky s objektmi občianskej vybavenosti, verejná zeleň, parky a cintoríny.

2.7. Odvolateľ poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR č. 7Cdo 169/2016 zo dňa 14. 06. 2018, ktoré je založené v súdnom spise, vydané v obdobnej právnej veci medzi tými istými účastníkmi konania. Záver dovolacieho súdu je v celom rozsahu aplikovateľný v predmetnej právnej veci, podľa ktorého spôsobilým predmetom navrátenia vlastníckeho práva podľa § 2 ods. 1 písm. a/ reštitučného zákona nie je iná než poľnohospodárska pôda, ktorej legálnu definíciu vo forme taxatívneho výpočtu obsahuje ustanovenie § 2 písm. b/ zákona číslo 220/2004 Z.z.

2.8. Za nesprávny považuje tiež záver súdu prvej inštancie o nenavrátaní vlastníckeho práva k pozemkom len v prípade ich zastavania stavbami vymenovanými v § 6 písm. b/ reštitučného zákona, keďže tam uvedené obmedzenie v časti vety za bodkočiarkou platí len na pozemky priľahlé k pozemkom zastavaným akoukoľvek stavbou. Nielen tento právny predpis, ale aj pre všetky ostatné reštitučné predpisy na zmiernenie následkov je pri vymedzovaní rozsahu odstraňovania v minulosti spôsobených majetkových krívd príznačné len „niektorých majetkových krívd“, čo treba interpretovať ako „nie všetky“. Je nepochybné, že závery súdu prvej inštancie o možnosti vydania nehnuteľností evidovaných ako zastavané plochy a nádvoria sú v rozpore so zisteným skutkovým stavom a vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.9. Poukázal na explicitnú úpravu § 2 reštitučného zákona, z ktorej vyplýva, že dotknuté nehnuteľnosti sú v katastri nehnuteľností zapísané a vedené ako druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria, teda v ich prípade nejde o poľnohospodársku pôdu a ani o ostatné nehnuteľnosti označené v tomto

ustanovení, ku ktorým by bolo možné vrátiť vlastnícke právo. Zdôraznil, že pri posudzovaní splnenia zákonom stanovených reštitučných podmienok, je v danom prípade potrebné vychádzať zo skutočností, že v súčasnosti je pozemok zastavaný, resp. z neho vytvorené pozemky sú zastavané.

2.10. Navrhuje zmeniť napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu žalobcu zamietnuť, resp. zrušiť rozsudok a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadřila.

4. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), vec prejednal s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP). Dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

5. Civilný sporový poriadok, ktorý bol prijatý zákonom č. 160/2015 Z.z. a nadobudol účinnosť 01.07.2016, vychádza z princípu aplikácie procesných noriem v ňom obsiahnutých na všetky konania, teda aj na tie, ktoré boli začaté pred dňom jeho účinnosti.

5.1. Podľa § 470 ods. 1 a 2 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. V predmetnej veci sa žalobkyňa domáhala vydania nehnuteľností, ktoré presne špecifikovala, ide o nehnuteľnosti, zapísané na liste vlastníctva číslo XX pre katastrálne územie H., obec H., okres Levice a novovzniknuté pozemky v zmysle geometrického plánu č. XX/XXXX.

6.1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 31. 01. 2019 žalobe žalobkyne v plnom rozsahu vyhovel a uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyňou požadované nehnuteľnosti v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

6.2. S rozsudkom súdu prvej inštancie sa nestotožnil žalovaný, ktorý namietal, že predmetné nehnuteľnosti nespĺňajú podmienky na vydanie a navrátenie vlastníckeho práva k žalovaným nehnuteľnostiam podľa reštitučného zákona, nakoľko nejde o poľnohospodársku pôdou, ale o zastavané plochy a nádvoria.

6.3. Odvolací súd, rozhodujúc o odvolaní podanom žalovaným, prvým rozsudkom zo dňa 8. júla 2020 č.k. 25Co/182/2019-1074, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti vo vzťahu k pozemku parcelné číslo XXXX, parcela registra „C.“ záhrady o výmere XXXX m², vo vzťahu k stavbe – kaštieľ, súpisné číslo XXX, postavený na pozemku parcelné číslo XX/X, parcela registra „C“ zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², k stavbe – pivnica súpisné číslo XXX, postavené na pozemku parcelné číslo XX/X, parcela registra „C“ zastavané plochy a nádvoria o výmere 21m², k stavbe – pivnica, súpisné číslo XXX, postavené na pozemku parcelné číslo XX/XX, parcela registra „C“, zastavané plochy a nádvoria o výmere 37m², zapísaných v liste vlastníctva číslo XX pre katastrálne územie H., obec H., okres I. potvrdil a vo zvyšnej časti zmenil tak, že žalobu žalobkyne zamietol. Žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ani v odvolacom konaní.

6.3.1. Zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie zdôvodnil najmä s poukazom na prijaté rozhodnutie 7Cdo 169/2016 zo dňa 14. júna 2018, ktoré bolo uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí pod R 75/2019. Podľa tohto rozhodnutia spôsobilým predmetom navrátenia vlastníctva podľa § 2 ods. 1 písm. a/ zákona č. 161/2005 Z.z. nie je iná, než poľnohospodárska pôda definovaná v § 2 písm. b/ zákona č. 220/2004 Z.z. a stavby (bez pozemkov) podľa § 2 ods. 1 písm. b/ zákona č. 161/2005 Z.z. Odvolací súd, akceptujúc toto rozhodnutie vyššej súdnej autority, prijaté a uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí, zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a rozsudok potvrdil iba v časti stavieb.

6.4. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom z 30. marca 2021 sp.zn. III. ÚS 46/2020-71 zrušil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7Cdo 169/2016 zo 14. júna 2018 (uverejnené v Zbierke pod R 75/2019), konštatujúc porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky s odôvodnením, že „Za situácie, keď senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dospeje k právnomu názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu, pričom v danej právnej otázke neexistuje v čase rozhodovania stanovisko veľkého senátu... je jeho zákonnou povinnosťou postúpiť vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu. Skutočnosť, že existuje publikované stanovisko k danej

právnej otázke, ktoré však vychádza z odlišného znenia zákona umožňujúceho (aj) rozdielny výklad, neopravňuje senát nepostúpiť vec veľkému senátu.“ (právna veta II. ÚS 332/2018). Najvyšší súd vybral napádané uznesenie na uverejnenie do Zbierky stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Týmto krokom, i keď iným spôsobom zjednocovania, naznačil, že obdobné veci z hmotnoprávneho hľadiska vyžadujú zjednotenie, a ovplyvnil tak rozhodovanie všeobecných súdov v obdobných veciach“.

6.5. Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa XX. XXXXXX XXXX sp.zn. 9Cdo/118/2021 rozsudok odvolacieho súdu z 8. júla 2020 sp.zn. 25Co/182/2019 v jeho zmeňujúcom výroku, ktorým bola žaloba v časti zamietnutá a o výroku o náhrade trov konania zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

6.6. Predmetom tohto (druhého) odvolacieho konania bol napadnutý rozsudok v jeho vyhovujúcich výrokoch I. (okrem pozemku parcelné číslo XXXX záhrady o výmere 1730 m², stavby – kaštieľ, súpisné číslo XXX, postavený na K. E., K. H. E. XXX K. L. K. E. XX/X, K. H. E. XXX K. L. K. E. XX/XX), výroku II a v trovách konania.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z.z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej „reštitučný zákon“), vlastnícke právo sa vracia k nehnuteľným veciam, ktoré tvoria

- a) poľnohospodársku pôdu,
- b) hospodárske budovy a iné stavby patriace k pôvodnej hospodárskej usadlosti,
- c) lesný pôdny fond, hospodárske stavby a ostatné stavby súvisiace s ním,
- d) podiely spoločnej nehnuteľnosti.

8.1. Právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam podľa odseku 1 môže uplatniť oprávnená osoba, ktorou je registrovaná cirkev a náboženská spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky vrátane ich útvarov, ktoré majú právnu subjektivitu, ktorých nehnuteľná vec prešla do vlastníctva štátu, obce v období od X. XXXX XXXX, židovským náboženským obciam od X. XXXXXXXX XXXX do X. XXXXXXXX XXXX spôsobom uvedeným v § 3 (§ 2 ods. 2 reštitučného zákona).

8.2. Podľa § 6 reštitučného zákona, vlastníctvo sa nenavracia k

- a) pozemku, na ktorom bol po prevode alebo prechode do vlastníctva štátu zriadený cintorín, b) pozemku, ktorý bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu zastavaný; ak bol pozemok zastavaný stavbou, ktorá slúži zariadeniam telesnej kultúry, zdravotníctva, kultúry, na poskytnutie služieb sociálnej starostlivosti alebo sociálnych služieb na pracovnú rehabilitáciu a zamestnávanie telesne postihnutých osôb a na školské účely, nemožno vydať ani príslušné pozemky slúžiace na tieto účely,
- c) pozemku, na ktorom bola zriadená záhradková alebo chatová osada,
- d) pozemku, na ktorom sú telovýchovné a športové zariadenia,
- e) pozemku, ktorý slúži na účely obrany štátu, ťažbu vyhradených nerastov, chráneného areálu, národnej prírodnej pamiatky, chráneného krajinného prvku alebo ich ochranného pásma s tretím stupňom alebo štvrtým stupňom ochrany.

9. Reštitučný zákon v ustanovení § 1 vymedzil, že tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam, ktoré neboli vydané podľa osobitného predpisu a prechod vlastníctva k niektorým nehnuteľným veciam, pričom v poznámke pod čiarou označenou ako číslo 1 odkazuje na zákon číslo 282/1993 Z.z. o zmiernení niektorých majetkových krív spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam v znení zák. č. 97/2002 Z.z. (ďalej „zákon č. 282/1993 Z.z.“).

9.1. Zákon č. 282/1993 Z.z. v ustanovení § 1, ods. 1, ods. 3 upravil vydanie vlastníckeho práva k nehnuteľným a hnutelným veciam, pozemkom, ktoré sú súčasťou lesného pôdneho fondu. Spolu s pozemkami sa vydávali aj hospodárske budovy a ostatné stavby slúžiace lesnej výrobe, nachádzajúce sa v rozhodnom období na týchto pozemkoch, bez ohľadu na neskoršiu zmenu ich skutočného využitia. V ustanovení § 4 ods. 4 spolu s lesnými pozemkami upravil aj vydanie investičných lesných ciest, vybudovaných z prostriedkov štátu, ako aj hospodárske budovy a ostatné stavby slúžiace lesnej výrobe,

vybudované z prostriedkov štátu, nachádzajúce sa na lesných pozemkoch v rozhodujúcom období vo vlastníctve cirkví a náboženských spoločností, bez ohľadu na zmenu ich skutočného využitia.

9.2.Z dôvodovej správy k reštitučnému zákonu vyplýva, že existujúci právny stav, najmä zák. č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a doplnení zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom preukazovali, že vlastníckemu právu k pôde fyzických osôb a náprave krívd spáchaných na tomto majetku fyzickým osobám v rozhodnom období poskytoval štát vyššiu ochranu ako náprave krívd spáchaných na majetku cirkví a náboženských spoločností podľa zák. č. 282/1993 Z.z. v platnom znení, čím boli porušené ústavné práva týchto subjektov a ústavná rovnosť ochrany vlastníctva. Cieľom reštitučného zákona č. 161/2005 Z.z. je umožniť oprávneným osobám, ktoré nestihli uplatniť svoj nárok v stanovenej lehote, aby tento mohli uplatniť v novej lehote, a aby sa poskytla rovnaká ochrana vlastníctva fyzickým osobám a vlastníctva cirkvám a náboženských spoločnostiam. Hlavným dôvodom prijatia tohto zákona bolo poskytnutie ďalšej lehoty na uplatnenie nárokov oprávnených osôb, jeho cieľom nebolo zúžiť rozsah spôsobilého predmetu vydania. Účelom zákona bola opakovane náprava krívd spáchaných v minulosti samotnou štátnou mocou a má zmierniť následky minulých majetkových a iných krívd. Orgány štátu sú pri aplikácii a interpretácii tohto predpisu povinné postupovať v súlade so zákonnými záujmami subjektov, ktorých ujma má byť aspoň čiastočne kompenzovaná. K splneniu jeho účelu a cieľu je preto nutné, aby súdy interpretovali tento právny predpis vo vzťahu k oprávneným osobám, čo najústretovejšie v duchu snahy o zmiernenie niektorých majetkových krívd v dôsledku ktorých k prechodu majetku došlo (uznesenie NS SR z 28.09.2010 sp.zn. 4Cdo/247/2009).

9.3. Z vyššie uvedeného vyplýva, že úmyslom zákonodarcu pri prijatí reštitučného zákona číslo 161/2005 Z.z. nebolo zúžiť rozsah vydania, ale jeho účelom bolo umožniť uplatnenie reštitučných nárokov, ktoré neboli uplatnené v stanovenej lehote, aby tieto mohli byť uplatnené v novej lehote, a poskytnúť rovnakú ochranu vlastníctva cirkvám a náboženských spoločnostiam, ako fyzickým osobám. Preto nie je možné vykladať tento zákon zúžujúco, ale naopak, treba ho chápať tak, že predmetom vydania má byť všetok majetok odňatý cirkvi v rozhodnom období, najmä v prípade, že tvoril jeden celok, resp. pôvodnú hospodársku usadlosť. Na tento výklad nadviazal aj najvyšší súd v rozhodnutí sp.zn. 4Cdo/238/2013, v ktorom konštatoval, že v reštitučných veciach má súd voľiť prístup ústretový voči oprávnenej osobe a pri posudzovaní charakteru vydávanej pôdy nie je viazaný výlučne evidenciou katastra nehnuteľností.

10. Je nesporné, že pred vydaním rozhodnutia NS SR sp.zn . 7Cdo 169/2016 súdna prax zastávala názor, že v prípade, ak bola neoprávnene štátom odňatá hospodárska usadlosť, táto sa na základe reštitučného nároku vracia pôvodnému vlastníčkovi ako celok. Takto bolo rozhodnuté napr. vo veciach 4Cdo 238/2013 z 28. 07. 2014, sp.zn. MSŽdov 13/2002.

11. Odvolací súd, po zrušení prvého rozsudku najvyšším súdom v dôsledku zrušenia rozhodnutia 7Cdo/169/2016 (R 75/2019), vychádzajúc zo záverov zrušujúceho uznesenia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9Cdo/118/2021, opätovne preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti, v ktorej tento rozsudok odvolací súd prvým rozsudkom zmenil a žalobu zamietol, konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie žalovaného a posudzujúc predmetnú vec z hľadiska zisteného skutkového stavu a citovaných zákonných ustanovení, dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti je vecne správne.

11.1. Žalobkyňa požaduje navrátenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré (s výnimkou stavieb), nie sú poľnohospodárskou pôdou, ide o zastavané plochy a nádvorcia, a to napr. dvor (parcela číslo 52/1, č. 52/4, č. 52/6, č. 56/2, 1537/63), ďalej pozemok, na ktorom je stavba (parcela číslo 52/8, č. 52/9, č. 52/10, č. 52/11, č. 52/12, č. 55/3), ďalej pozemok, ktorý tvorí cestu (parcela číslo 1350/1, č. 1350/3, č. 1537/65, č. 1537/66). Z uvedeného vyplýva, že ani jeden pozemok, ktorý žalobca žiada vydať, nie je poľnohospodárskou pôdou.

11.2. Ustanovenie § 2 ods. 1 písm. b/ reštitučného zákona umožňuje vydať hospodárske budovy a iné stavby patriace k pôvodnej hospodárskej usadlosti. Ustanovenie § 6 tohto zákona taxatívne vymenúva typy pozemkov, ktoré nepodliehajú reštitúcii. Prekážkou nevydania pozemku nie je však druh pozemku zastavané plochy a nádvorcia, ale to, či je pozemok zastavaný stavbou konkrétneho určenia. Obdobný výklad je potrebné uplatniť aj na ostatné plochy alebo vodné plochy. Nie je teda rozhodujúci pre nepriznanie reštitučného nároku a nevydanie nehnuteľnosti oprávnenej osobe druh pozemku. Tento výklad podporuje aj stanovisko Najvyššieho súdu SR v rozsudku M-SŽdov 13/2002.

12. V predmetnej, odvolací súdom posudzovanej veci, boli žalobkyni odňaté nehnuteľnosti, ktoré sú bezpochyby súčasťou hospodárskej usadlosti. Aj keď ide o zastavané plochy, je potrebné prihliadať na pôvodný stav, resp. značenie pozemkov v pozemkovej knihe v čase ich odňatia pôvodnému vlastníkovi, ktorý je rozhodujúcim pre vydanie veci. V pôvodnej pozemkovej knihe (vločka č. 5) pre katastrálne územie H. sú predmetné nehnuteľnosti, vydanie ktorých žalobkyňa žiada, evidované ako „Bývalé santovské panstvo“ s pôvodným vlastníckym právom zapísaným v prospech „Apoštolská administratúra v Trnave“. V tejto súvislosti odvolací súd pre potrebu komplexného chápania „hospodárskej usadlosti“, resp. „panstva“ poukazuje na definovanie týchto inštitútov, uvedených v rozhodnutí Najvyššieho Slovenského súdu č. 22/1941 zo dňa 22. 09. 1941, podľa ktorého „pod pojem „panstvo“, ako sa uvádza z jeho bežného ponímania, treba rozumieť hospodársku jednotku, t.j. súhrn všetkých vecí a práv, z ktorých pozostáva“. Pojem panstvo bolo veľmi často uvádzané v pozemkovoknižných vložkách ako základné pomenovanie určitej hospodárskej jednotky, t.j. súboru konkrétnych nehnuteľností.

12.1. Vychádzajúc v prejednávanej veci z pôvodnej pozemkovej knižky (č. 5), identifikácie a následného listu vlastníctva, jednoznačne vyplýva, že predmetné stavby boli súčasťou bývalého santovského panstva, t.j. hospodárskej usadlosti, v rámci ktorého boli prevzaté štátom bez náhrady a preto podliehajú vydaniu podľa reštitučného zákona. Ustanovenie § 2 ods. 1 písm. b/ reštitučného zákona upravuje, že vlastnícke právo sa vracia k nehnuteľným veciam, ktoré tvoria hospodárske budovy a iné stavby patriace k pôvodnej hospodárskej usadlosti. Predmetné nehnuteľnosti, vydanie ktorých žalobkyňa požaduje, sú bezpochyby súčasťou hospodárskej usadlosti. Bolo by nelogickým výkladom zákona, ak by sa v zmysle tohto ustanovenia mali vydať oprávnenej osobe iba hospodárske budovy a stavby patriace k pôvodnej hospodárskej usadlosti, bez pozemkov, na ktorých boli postavené. Je nesporné, že pozemky, ktoré boli zastavané týmito stavbami, nie sú poľnohospodárskou pôdou, ale sú v evidencii nehnuteľností označované ako zastavané plochy a nádvorcia. Navyše žalobkyňou požadované nehnuteľnosti, nespĺňajú charakteristiku pozemkov uvedených v ustanovení § 6 reštitučného zákona, v ktorom sú taxatívne uvedené pozemky, ku ktorým sa vlastníctvo nenavracia.

12.2. V skutočnosti všetky pozemky, ktoré sú predmetom odvolacieho konania, sú zastavané plochy a nádvorcia. Ide o čiastočné zastavané pozemky pôvodnou hospodárskou stavbou, ako napr. dvor (p. č. 52/1), nebytové budovy označené súpisným číslom (p. č. XX/X, XX/X, XX/XX, XX/XX, XX/XX), pozemky na ktorých sú inžinierske siete (p.č. XXXX/X, XXXX/X). Ani v jednom prípade však nejde o stavbu, ktorú taxatívne vymenúva ustanovenie § 6 zákona č. 161/2005 Z.z.. Zároveň je nesporné, že ide o stavby, ktoré patrili k pôvodnej hospodárskej usadlosti odňatej žalobkyni (jej právneho predchodcovi). V súčasnej dobe sú tieto nehnuteľnosti schátralé.

13. Odvolací súd, vyhodnotiac vykonané dokazovanie, argumentáciu tak žalobkyne, ako aj žalovaného, zistený skutkový stav, na ktorý súd prvej inštancie správne aplikoval správne právne predpisy, ako aj s poukazom na vyššie uvedené úvahy týkajúce sa účelu reštitučného zákona (161/2005 Z.z.), dospel k jednoznačnému záveru, že predmetom vydania má byť všetok majetok odňatý cirkvi, ktorý tvoril pôvodnú hospodársku usadlosť („Santovské panstvo“), pričom tomuto vydaniu pri pozemkoch, v katastri nehnuteľností zapísaných ako zastavané plochy a nádvorcia, ostatné plochy a vodné plochy, nebráni ani skutočnosť, že niektoré sú zastavané pôvodnými stavbami, na niektorých sa nachádzajú spevnené plochy, inžinierske siete, nakoľko ani v jednom prípade nejde o pozemok, vydaniu ktorého bráni ustanovenie § 6 zákona reštitučného zákona.

14. Odvolací súd, poukazujúc na závery Ústavného súdu SR uvedené v Náleze z 30. marca 2021 sp.zn. III. ÚS 46/2020-71, ktorým zrušil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7Cdo/169/2016 zo 14. júna 2018 (uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí pod R 75/2019), nie je týmto rozhodnutím viazaný. Majúc na zreteli znenie reštitučného zákona, zdôrazňujúc jeho účel a cieľ, pre ktorý bol prijatý, je jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že všetky, žalobkyňou požadované nehnuteľnosti, sú spôsobilým predmetom vydania žalovaným žalobkyni, spĺňajúc všetky podmienky reštitučného zákona.

15. Ustanovenie § 387 ods. 3 CSP ukladá odvolaciemu súdu vysporiadať sa s podstatnými námietkami odvolateľa, uvedenými v podanom odvolaní.

15.1. Odvolateľ v celom podanom odvolaní v podstate iba namieta, že všetky predmetné pozemky nie sú spôsobilé na vydanie, nakoľko nespĺňajú podmienky uvedené v ustanovení § 2 písm. a/ reštitučného zákona. Pozemky parc. číslo 52/1, 52/4, 52/6, 52/8, 52/9, 52/10, 52/11 a 52/12 sú zastavané plochy a nádvorcia, nachádzajúce sa v intraviláne obce a územnom pláne sú definované ako zastavané plochy

a nádvoria určené na využitie ako pozemky s objektami občianskej vybavenosti, verejná zeleň, parky a cintoríny. Nesplňajú preto podmienky vydania.

15.1.1. K tejto námietke odvolací súd poukazuje na vyššie uvedené dôvody tohto rozhodnutia, predovšetkým na skutočnosť, že súd pri rozhodovaní v reštitučných veciach má voliť prístup ústretový voči oprávnenej osobe a pri posudzovaní charakteru vydávanej pôdy nie je viazaný výlučne evidenciou katastra nehnuteľností (rozhodnutie NS SR sp.zn. 4Cdo 238/2013). Opakovane odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že rozhodujúcim faktorom pre vydanie veci nie je druh pozemku, ktorý je zapísaný v evidencii nehnuteľnosti. Navyše všetky tieto nehnuteľnosti, vydania ktorých sa žalobkyňa domáha, tvorili jeden ucelený celok, ktorý bol štátom odňatý a z tohto dôvodu by mal byť aj ako celok navrátený. Dodáva iba, že niektoré nehnuteľnosti z tohto „panstva“ už boli na základe dohody žalobkyňi vydané. Nie je preto dôvod, aby aj ostatné nehnuteľnosti, spadajúce do tohto hospodárskeho celku, neboli predmetom reštitúcie. Z tohto dôvodu a predovšetkým vychádzajúc z účelu a cieľu reštitučného zákona, odvolací súd predmetnú námietku vyhodnotil ako nedôvodnú a účelovú.

15.2. Odvolateľ v podanom odvolaní namieta, že konanie má inú vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP). Ním tvrdenú vadu konania však v odvolaní nešpecifikoval a ani nie je zrejmé, čo mal odvolateľ na mysli týmto odvolacím dôvodom. Z celého obsahu odvolania vyplýva nesprávne zistený skutkový stav súdom prvej inštancie a následne aj nesprávne právne posúdenie veci.

15.2.1. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie dostatočným spôsobom zistil skutkový stav, vyvodil z neho aj správne právne závery, na ktoré aplikoval správne právne predpisy. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V danom prípade však súd prvej inštancie aplikoval správne právne predpisy a zo skutkových záverov vyvodil aj správne právne závery.

15.3. S poukazom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd námietky odvolateľa, uvedené v podanom odvolaní vyhodnotil ako nedôvodné, účelové, z ktorých dôvodov ich neakceptoval a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

16. Žalobkyňa v priebehu odvolacieho konania podala návrh na zmenu žaloby. Predmetný návrh sa týka tých istých nehnuteľností, ktoré žiadala vydať už podanou žalobou. Nejde teda o nový návrh, či zmenu pôvodnej žaloby. Navyše odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 371 CSP, podľa ktorého žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť. Ak žalobca mienil žalobu zmeniť, mal tak vykonať pred skončením dokazovania na súde prvej inštancie. Ak by bolo možné pripustiť zmenu žaloby v odvolacom konaní a súd by túto zmenu pripustil, znamenalo by to, že prieskum, ktorý má uskutočniť opravný súd, sa stáva irelevantným, nakoľko irelevantným sa stal doterajší procesný postup, ako aj napadnuté rozhodnutie.

16.1. S poukazom na ustanovenie § 371 CSP odvolací súd návrh žalobkyne na zmenu žaloby zamietol.

17. Súd prvej inštancie nepriznal náhradu trov konania žalobkyňi napriek tomu, že bola v konaní úspešná. Dôvodil dôvodmi hodnými osobitného zreteľa, ktoré videl v samotnom predmet konania.

17.1. Odvolací súd sa s týmto záverom súdu prvej inštancie nestotožnil. V prvom rade poukazuje na zmätočnosť odôvodnenia tejto časti rozsudku, keď vyčíta žalovanému že nevyvinul dostatočné úsilie a spoluprácu pri vydaní nehnuteľnosti, poukazuje na výzvu žalobkyne adresovanú žalovanému a preto nebolo možné posúdiť neúspech v konaní len konaniu žalovaného. Dodal, že žalobca získal sporné nehnuteľnosti, v dôsledku čoho sa môže podieľať na nákladoch konania.

17.2. Predmetné rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti trov konania považuje odvolací súd za zmätočné, nejasné, nepreskúmateľné. Náhrada trov konania je nerozlučne spojená so sporovým konaním a vyplýva z jeho povahy, keď strany sporu stoja proti sebe a je na mieste, aby strana, ktorá bola v spore so svojim nárokom úspešná, dostala ňou vynaložené trovy nahradené od protistrany. Úspech vo veci, ktorá je predmetom sporu, je teda okolnosťou, ktorá určuje nárok na náhradu trov. Úspech vo veci súd vždy skúma čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Zásada úspechu vo veci sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré jej vznikli.

17.3. V predmetnej veci sa súd prvej inštancie týmito zásadami neriadil. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP, ktorá sa týka zavinenia procesného zastavenia konania. Je nesporné, že žalobkyňa zobrala žalobu v časti späť, avšak iba v časti vydania dokumentácie, v ktorej časti bol úspešný žalovaný, nakoľko žalobkyňa nesporne zavinila zastavenie konania v tejto časti. Preto v tejto časti by mal

nárok na náhradu trov konania žalovaný. Zo samotného predmetu konania však jednoznačne vyplýva, že ide o malú, nepodstatnú časť, ktorú žalobkyňa zobrala žalobu späť a pre ktorú bolo konanie zastavené. Z tohto dôvodu, aj vzhľadom k tomu, že nie je celkom možné oddeliť túto časť od samotného predmetu konania, v ktorom bola žalobkyňa úspešná, žalovanému v tejto časti náhradu trov konania nepriznal.

17.4. Je nesporné, že úspešnou stranou v konaní bola žalobkyňa. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd v plnom rozsahu vyhovel jej žalobe týkajúcej sa vydania nehnuteľností. Posudzujúc preto úspech strany sporu z pohľadu žaloby a predmetu sporu, odvolací súd dospel k záveru, že úspešnou stranou v tomto spore je žalobkyňa, ktorej podľa § 255 ods. 1 CSP vznikol nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie nepriznal žalobkyni náhradu trov konania na súde prvej inštancie napriek tomu, že žalobkyňa bola úspešná, odvolací súd, keďže výrok o náhrade trov konania je výrokom súvisiacim s hlavným výrokom, zmenil v tejto časti napadnutý rozsudok a úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. Žalobkyňa bola úspešná v konečnom dôsledku aj na odvolacom a dovolacom konaní, preto jej priznal odvolací súd podľa § 396 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP aj náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

17.5. Odvolací súd záverom dodáva, že nezistil v danom prípade žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 257 CSP), ktoré by mohol v danej veci aplikovať na náhradu trov konania, preto rozhodol o náhrade trov konania podľa pomeru úspechu v konaní.

18. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov v senáte 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).